

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Olgy Petrové a soudců JUDr. Tomáše Pirka a JUDr. Jana Pavlíčka ve věci žalobce: **Michal L.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupeného Mgr. Janem Vargou, advokátem, se sídlem v Praze 2, Fügnerovo náměstí č. 1808/3, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o **zadostiučinění nemajetkové újmy**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 8. září 2014 č. j. 31C 48/2014-87,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v zamítavém výroku o věci samé a ve výroku o nákladech řízení **p o t v r z u j e**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované zaplatit žalobci částku 10.000 Kč (výrok I.), zamítl žalobu do částky 110.000 Kč (výrok II.) a uložil žalované zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 22.808,50 Kč (výrok III.). Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal zaplacení přiměřeného peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu vznikla v důsledku zahájení a pokračování trestního stíhání jeho osoby, které skončilo rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 30. 1. 2013 sp. zn. 3T 38/2012, jímž byl žalobce podané obžaloby zproštěn.

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že trestní stíhání bylo vůči žalobci zahájeno pro podezření ze spáchání trestných činů těžkého ublížení na zdraví dle ust. § 145 odst. 1 trestního zákoníku ve stadiu pokusu a trestného činu výtržnictví dle ust. § 358 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku spáchaného ve spolupachatelství usnesením Policie ČR, SKPV OŘ Praha III ze dne 7. 2. 2012, č. j. ORIII-126/TČ-2012-0011371, a bylo skončeného rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. 3T 38/2012, jímž byl žalobce podané obžaloby zproštěn podle ust. § 226 písm. b) TŘ a který nabyt právní moci dne 22. 2. 2013. Dále vyšel ze zjištění, že žalobce má trestní minulost, v rejstříku trestů má tři záznamy. Pravomocným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. 2T 13/2005, byl shledán vinným spácháním pokusu trestného činu ublížení na zdraví podle § 8 odst. 1 tr. zákona k § 221 odst. 1 tr. zákona v jednočinném souběhu s trestným činem výtržnictví podle § 202 odst. 1 trestního zákona a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 1 roku, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2,5 roku. Pravomocným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 21. 4. 2006, sp. zn. 43T 80/2005, byl žalobce shledán vinným spácháním trestných činů a) výtržnictví dle § 202 odst. 1 trestního zákona ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 trestního zákona a ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 trestního zákona, b) útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a) trestního zákona a podle § 156 odst. 1 písm. a) trestního zákona. Původně uložený 6 měsíční nepodmíněný trest odnětí svobody byl v odvolacím řízení rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. 67To 196/2006, změněn tak, že žalobci byl uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání 1 roku. Pravomocným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 16. 11. 2007, sp. zn. 2T 132/2007, byl žalobce uznán vinným spácháním trestného činu výtržnictví dle § 202 odst. 1 trestního zákona ve spolupachatelství a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců do věznice s ostrahou. Nad to má žalobce u Policie ČR deset záznamů o spáchání trestného činu v období let 2000 až 2011, z nichž 5 se týká násilné trestné činnosti, a je veden v evidenci zájmových osob policie pro páčání násilné a majetkové trestné činnosti. Dále vyšel soud prvního stupně ze zjištění, že v průběhu trestního stíhání žalobce na podzim roku 2012 se rozpadl jeho vztah s Helenou K. v důsledku změny v chování žalobce dané stresem a nejistotou, které žalobce prožíval. Jeho trestnímu stíhání se nedostalo žádné negativní mediální publicity, matka žalobce o jeho trestním stíhání nevěděla. Pracovní smlouva žalobce ve společnosti xxx byla ukončena na písemný návrh žalobce, přičemž v té době (od února 2012 do ledna 2013) se společností nikdo od Policie ČR nekomunikoval. Pokud jde o sportovní aktivity žalobce tyto ukončil v důsledku onemocnění infekční mononukleózou, nebylo prokázáno, že by toto onemocnění bylo způsobeno jeho trestním stíháním.

Na základě těchto zjištění dospěl soud prvního stupně k závěru, že samotné konstatování nezákonnosti trestního stíhání, jehož se žalobci dostalo od žalované v rámci předběžného projednání, není dostatečnou satisfakcí. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30Cdo 2813/2011, podle kterého „forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.“ Dostačující satisfakcí, již by se žalobci od žalované mělo dostat, se soudu prvního stupně jeví (vedle dobrovolně poskytnutého konstatování nezákonnosti trestního stíhání) právě zaplacení částky 10.000 Kč. V této souvislosti zdůraznil, že nic než zmírnění frustrace, vytrpěné trestním stíháním, se žalobci stejně dostat nemůže – úplné odčinění (reparace) negativních prožitků, jež žalobci trestní stíhání přineslo či mohlo přinést, totiž není již z povahy věci možné, a to jistě ani poskytnutím vyšší částky, než kterou soud shledal dostačujícím odškodněním. Konkrétní výši přisouzené částky odůvodňuje povaha trestní věci, kdy byl žalobce ohrožen

vyšším trestem odnětí svobody, přičemž i z obecného pohledu patří násilný trestný čin dokonce v podobě těžké újmy na zdraví, byť ve stadiu pokusu, mezi trestné činy, které jsou veřejností vnímány velmi negativně, a prokázaný zásah do práva žalobce na soukromý a rodinný život spočívající v rozpadu jeho partnerského vztahu s Helenou K. Důsledky tohoto zásahu pominuly jarem 2013, kdy žalobce začal nový partnerský vztah, v jehož rámci očekává narození potomka. Důvody, proč nebylo žalobci poskytnuto zadostiučinění vyšší, shledal soud prvního stupně v následujících okolnostech. Trestní stíhání trvalo krátce přes rok, tedy nijak dlouhou dobu, bylo zahájeno na podkladě dostatečných důvodů a nelze ani dovozovat, že obžaloba neměla být podávána, když z výpovědi svědkyně S., učiněné na Policii ČR po zahájení trestního stíhání, bylo možné dovodit, že žalobce se dopustil alespoň trestného činu výtržnictví. Ostatně pokud by byl žalobce tak přesvědčen o nedůvodnosti obžaloby, pak by se tím nepochybně snižovala jeho nejistota stran výsledku trestního stíhání a stres tímto trestním stíháním působený. Tvrzený zásah do pracovní sféry žalobce, spočívající v údajném neprodloužení pracovní smlouvy a z toho plynoucí nejistotu ohledně dalšího zaměstnání, žalobce neprokázal. Pokud pak jde o stres, nejistotu a frustraci, jež trestní stíhání žalobci přineslo, lze vycházet z výše uvedeného závěru, že tyto újmy působí v zásadě každé trestní stíhání a vznik nemajetkové újmy je zde tedy předpokládán, nikoli však již její intenzita. Míru žalobcova stresu nepochybně snižovala skutečnost, že již v minulosti trestním stíháním opakovaně čelil, tudíž posuzované trestní řízení pro něj nebylo žádnou novinkou, když žalobci byli známy postupy, k nimž dochází v trestním řízení. Jakkoli žalobce uváděl, že se obával vazebního stíhání, návrh na vzetí žalobce do vazby vůbec podán nebyl a žalobce byl stíhán na svobodě. Podle přesvědčení soudu se žalobce obával nepodmíněného trestu odnětí svobody proto, že jako osoba opakovaně páchající tutéž trestnou činnost násilné povahy musel vědět, že tuto okolnost by soud rozhodující o trestu nemohl přehlédnout. Pokud by z téhož trestného činu byla obžalována osoba bezúhonná, mohla by doufat, v s ohledem na trestní sazbu a proto, že orgány činné v trestním řízení kvalifikovaly předmětné jednání jako zločin ve stadiu pokusu (a dokonany přečin výtržnictví), ještě v podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody. Rovněž vzhledem k trestní minulosti žalobce nelze uvažovat o významnějším narušení jeho dobré pověsti, cti a jména, věc nebyla nijak medializována a sociální okolí žalobce s výjimkou jeho přítelkyně, tedy jeho matka Eva L. a přátelé, dílem o trestním stíhání žalobce nevědělo, dílem tato povědomost nebyla způsobila změnit jejich vztah k žalobci (žalobce ani netvrdil opak). Stres žalobce, působený trestním stíháním, mohl být rozměňován i skutečností, že již od roku 2009 čelí jinému trestnímu stíhání pro stejně kvalifikované trestné jednání, vedenému u Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 1T 5/2011, v jehož rámci byl i ve vazbě. Podstatnou okolností vzniku újmy, jež v souladu s ustálenou judikaturou Ústavního a Nejvyššího soudu vedla soud prvního stupně k přisouzení v podstatě symbolického zadostiučinění, byla pak právě popsána trestní minulost žalobce, zahrnující i pobyt ve výkonu trestu po dobu dvou let. Na druhou stranu by nebylo adekvátní přiznat zadostiučinění nižší než 10.000 Kč, neboť za nemajetkovou újmu, způsobenou nepřiměřenou délkou řízení, náleží dle stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, Cpjn 206/2010 za první rok řízení 7.500 Kč, přičemž soud prvního stupně je přesvědčen, že trestní stíhání zásadně působí nemajetkovou újmu vyšší intenzity než netrestní soudní řízení.

O nákladech řízení rozhodl soud prvního stupně dle ust. § 142 odst. 3 o. s. ř.

Proti zamítavému výroku rozsudku podal žalobce včasné odvolání, ve kterém v podstatě opakoval argumenty uvedené pře soudem prvního stupně a obsáhle polemizoval se závěry soudu prvního stupně. Uvedl, že dopad nezákonného trestního řízení i s ohledem na povahu trestní věci spatřuje v tom, že z obecného pohledu patří násilný trestný čin v podobě těžké újmy na zdraví mezi trestné činy, které jsou společností obecně negativně přijímány.

Trestní řízení probíhalo po dobu víc než jednoho roku, v rámci kterého byl žalobce povinen podrobovat se úkonům orgánů činných v trestním řízení. Po celou dobu žil s vědomím tohoto trestního stíhání, když psychická zátěž žalobce byla spojená zejména s hrozbou vysokého trestu odnětí svobody (až 10 let), což vzbuzovalo reálnou obavu toho, že byl-li by žalobce uznán vinným, hrozil by mu nepodmíněný trest odnětí svobody. Žalobce dále zdůraznil, že samotná trestní minulost (kterou nezpochybňuje), ani sklon k násilné kriminalitě nemůže být důvodem, aby byl kdokoliv bez důkazů trestně stíhán a pokud se již tak stalo, je povinností státu poskytnout takovéto osobě přiměřené zadostiučinění. Žalobce, vědom si své trestní minulosti, se obával uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody. Žalobci v důsledku trestního stíhání vznikla nemajetková újma spočívající zejména v narušení jeho soukromého života, osobní integrity a života jeho rodiny. V řízení bylo prokázáno, že v důsledku obav žalobce, vyplývajících z trestního stíhání, u něj docházelo ke změně nálad a proto se rozpadl jeho vztah s přítelkyní. Rovněž došlo k narušení jeho rodinných vazeb a to i přes to, že své matce Evě L. o trestním stíhání záměrně neřekl. Jeho matka však vnímala změny nálad žalobce, a proto kontakty s rodinou velmi omezil. Žalobce dále znovu zopakoval, že vzhledem ke své trestní minulosti neměl důvěru v justiční systém a obával se uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody. Jeho míra stresu tím byla o to více umocněna. Navrhl proto, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II. změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhová.

Žalovaná navrhla rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdit.

Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.) v rozsahu, ve kterém bylo napadeno odvoláním, a odvolání žalobce neshledal důvodným.

Podle ust. § 3 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., stát odpovídá za škodu, kterou způsobily a) státní orgány, b) právnické a fyzické osoby při výkonu státní správy, která jim byla svěřena zákonem nebo na základě zákona, c) orgány územních samosprávných celků, pokud ke škodě došlo při výkonu státní správy, který na ně byl přenesen zákonem nebo na základě zákona (dále jen "územní celky v přenesené působnosti").

Podle ust. § 5 zák. č. 82/1998 Sb., stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena a) rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, b) nesprávným úředním postupem.

Podle § 6a zák. č. 82/1998 Sb., odpovědnost státu a územních celků v samostatné působnosti za porušení práva na osobní svobodu se posoudí podle ustanovení tohoto zákona upravujících odpovědnost za nezákonné rozhodnutí nebo nesprávný úřední postup.

Podle ust. § 9 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., má právo na náhradu škody způsobené rozhodnutím o vazbě také ten, na němž byla vazba vykonána, jestliže bylo proti němu trestní stíhání zastaveno, jestliže byl obžaloby zproštěn nebo jestliže byla věc postoupena jinému orgánu.

Odvolací soud se plně ztotožňuje se závěry, k nimž po skutkové i právní stránce dospěl soud prvního stupně. Soud prvního stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatek důkazů, ze kterých čerpal správná skutková zjištění, jím řádně objasněný skutkový stav věci tak nepochybně může být podkladem i pro rozhodnutí odvolacího soudu. Se skutkovými i

právními závěry soudu prvního stupně se tak odvolací soud jako správnými ztotožňuje a v podrobnostech na ně pro stručnost odůvodnění svého rozhodnutí odkazuje.

Soud prvního stupně se dostatečně vypořádal se všemi tvrzeními žalobce, při výpočtu přiměřeného zadostiučinění zohlednil veškeré okolnosti mající na jeho výši vliv, zejména rozpad vztahu žalobce s jeho přítelkyní, vysvětlil, z jakých důvodů nemělo trestní stíhání vliv na rodinné vazby žalobce (matka žalobce o trestním stíhání ani nevěděla), proč nedošlo a ani nemohlo dojít k narušení dobré pověsti žalobce (s ohledem na jeho trestní minulost, trestnímu stíhání nebyl věnována žádná negativní publicita). Odvolací soud se se všemi závěry soudu prvního stupně plně ztotožňuje, plně na ně pro stručnost svého rozhodnutí odkazuje, když by pouze jinými slovy opakoval totéž. Odvolací námitky žalobce v podstatě kopírují jeho tvrzení před soudem prvního stupně, a proto nemohou být způsobilé zvrátit správnost napadeného rozsudku. Odvolací soud zdůrazňuje, že trestní stíhání žalobce trvalo krátce přes rok, tedy poměrně krátkou dobu, bylo zahájeno na podkladě výpovědí poškozených, zejména Jána O., Tomáše T., Pavla K. a výpovědi svědkyně Kateřiny S., ze kterých bylo možno činit důvodně závěr, že se žalobce dopustil přinejmenším trestného činu výtržnictví. Na základě těchto skutečností pak bylo namístě i podání obžaloby. Odvolací soud ještě dodává, že ani úvaha žalobce, že v důsledku své trestní minulosti neměl důvěru v justiční systém a obával se uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, čímž byl jeho stres ještě více umocňován, nemůže obstát. Žalobce nepopíral, že byl v minulosti pravomocně odsouzen, netvrdil a ani neprokázal, že by byl obětí nějakého justičního omylu. Proto pokud si byl po celou dobu trvání trestního stíhání natolik jistý svou nevinou, jednoznačně tato vědomost míru jeho stresu musela zmírňovat. Odvolací soud je toho názoru, že symbolické peněžní zadostiučinění, poskytnuté soudem prvního stupně, přesně odpovídá okolnostem a povaze tohoto případu.

S ohledem na vše shora uvedené odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku o věci samé a ve výroku o nákladech řízení jako správný potvrdil (§219 o. s. ř.).

Ve vyhovujícím výroku o věci samé zůstal rozsudek soudu prvního stupně nedotčen (§ 206 odst. 2 o. s. ř.)

Výrok II. o nákladech odvolacího řízení je odůvodněn ust. § 142 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s ust. § 224 odst. 1, 2 o. s. ř., způsobem odpovídajícím tomu, že v odvolacím řízení úspěšné žalované žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **I z e** podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců ode dne jeho doručení prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, a to pouze za podmínek uvedených v ustanovení § 237 občanského soudního řádu.

V Praze dne 19. února 2015

JUDr. Olga Petrová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Helena Rezková